

társát. Nem csak a forró óv vidékeinek vannak ilyen édes illatú, halált hozó szépségei; a mi floránkban is vannak kedves illatú, bár gyöngébb hatású, de mégis eléggé veszedelmes szépségek. Találjuk pedig ezeket, eltekintve a tulajdonképeni mérges növényektől, főképen a hagymagyökeresek csoportjában, a jáczintok, nárczisok és lilium-félék osztályában. Az állatot ösztöne vezeti arra, hogy mérgező növényhez ne nyuljon. Vajmi ritkán látni lepkét vagy bogarat, a mely a *Nerium oleandra* illatos virágaira tévedne s ha megteszi, csak futólag érinti s tovább száll. Méheknél másképp áll a dolog. Mult év tavaszán ablakaimban nagyobb számú jáczint virágzott és édes illatával töltötte be szobáimat. Napsugaras idő lévén, nyitottam egy-egy ablakszárnyat s nemsokára csak úgy rajzott a méh az ablakokban, bár a lakásomhoz legközelebben álló méhes két teljes kilométer távolságban van. Ablakaim árnyékba kerülvén a nyitott szárnyakat be akartam zárni. A mint a szobába léptem, azonnal feltűnt, hogy nem hallom a méhek zümmögését. Odaléplépvén az ablakhoz, látom, hogy az ablak alján, vastag rétegben egymás fölött fekszenek a szegény méhek, kábultan, mereven, csak itt-ott vonaglott még egyiknek, másiknak a lába. Megsajnáltam a szegény odavesző népet; óvatosan papírra szedtem a kábultakat, friss vízzel megpermeteztem s kivittem a szabad levegőre. Kevés eredménye volt azonban fáradozásomnak; a szegény méhek legnagyobb része másnap halva volt s az a pár, a mely még nagy nehezen mázskált, alkalmasint szintén odaveszett; megölte valamennyit az édes illat. S ezidén ugyanez történt volna, ha meg nem szánva a szegény állatokat, nem tartottam volna zárva ablakaimat, mert most is halva találtam néhányat, mely egy kis résen át valahogy befurakodott az ablakok közé, ott feküdt az ablak alján a virágeserepek körül. Hiába, nagyon csábította az édes illat; nem mentette meg a szegényeket még természeti ösztönük sem, — belehaltak az élvezetbe.

Huddk Ede Ágost.

A *Lycaena Orion* Pall. hernyójáról szóló közleményben (R. L. V. 81. l.) említém, hogy a hangyakedvelte *Lycaena*-hernyók külön szervvel bírnak, t. i. a 11. szelvény háti részén kis nyílással, melyen mézféle váladékot bocsátanak ki. Némelyek azonban kivételt képeznek, mint pl. a *Lycaena Argus Auct.*, melynek hernyója a 11. szelvényen két kis piros szemölcsessel bír, a melyeket mászás közben s érintéskor kilövell, szintúgy mint a *Porthesia chrysorrhoeé*. Ily szerve van a *L. Orion* hernyójának is, t. i. az utolsóelőtti szelvényen két kitolható piszkos fehér szarvacskája, mely azonban a *P. Podalirius*, *Th. Polycena* stb. hernyóiéhoz inkább hasonlít mint piros szemölcsöshöz. Közel fekszik feltevése annak, hogy a többi említett *Lycaena*-hernyó, mely hasonló szervvel bír, kétségkívül myrmekophil. Egyébiránt a hernyók s az őket felkereső hangyák közt a viszony aligha túlbarátságos, sőt gyanítom, hogy a hangya a lomba hernyót csipés által kényszeríti arra, hogy ama mézváladéki szervét tolja elé, hiszen a hangya mindig idegesen sűrög-forog, mindig sietős a dolga, s ennél fogva rá nem ér. csöndesen megvárni, míg a hernyónak tetszik, a mézet kiizzadni. Csipésre pedig az a

hangyafaj, mely az Orion-hernyót felkeresi (*Camponotus pubescens* F.), hatalmas fegyverrel bír. Jelen évben a *Lycaena Jolas* F. hernyóját is megvizsgáltam, de rajta amolyan kiválasztószervet észre nem vettem. Mindazáltal azt hiszem, hogy az is a hangyakedvelte hernyók közé tartozik. Róla régebben megfigyeltem (l. Term. Füz. XVIII. 56 l.), hogy a fülbemászó (*Forficula auricularia*) a Jolas-hernyó bélürülékéből táplálkozik, s e célból úgy a hernyó által elhagyott, mint az általa még lakott magtokot felkeresi. Akkor nem törődtem a hangyákkal, hiszen azok mindenütt ott vannak, ahol van mit nyalakodni és lopkodni. Az idén azonban figyelmemet rájuk is kiterjesztettem és elhagyott magtokban találtam is, de a Jolas-hernyó társaságában egyet se. Úgylátszik tehát, hogy ugyanazt a szolgálatot teljesíti, melyet előbb egyedül a fülbemászónak tulajdonítottam. Mindkettő azonban bizonyára kevésbé a magtok tisztántartásával törődik, mintsem inkább az okvetlenül édes ürülékkel, melyet a Jolas-hernyó hátrahagy. Ezen, igaz, kissé tág értelemben hangyakedvelt-ként lenne tekintendő a Jolas-hernyó is; de hiszen, meg lesz állapítható, hogy magtokjában magát a hernyót is felkeresik a hangyák, szintúgy mint az összes *Lycaena*-hernyókról be fog bizonyulni, hogy a hangyák kedvelik és felkeresik.

Abafi Aigner Lajos.

Magyarország bogár-faunája. A kir. magy. Természettudományi Társulat fauna-katalogusának, ennek a monumentális műnek, minővel e nemben egyik nemzet sem dicsekedhetik — megjelent az 5. füzet is. (Az 1—4. füzet ismertetését l. R. L. IV. 176.) Tartalma *Coleoptera*. Összeállította Kuthy Dezső. Terjedelme 27 ív. A bevezetésben a magyar Coleopterologia rövid történetét vesszük. E szerint az első hazai adatok Scopoli J. A. selmeczi tanárnak köszönhetők. Őt követték e tekintetben a hazában Conrad J. (1782), Piller M. és Mitterpacher L. (1783), Koy T. (1800), Frivaldszky Imre és kivált Frivaldszky János, ki hosszú évek során a magyar bogarak kutatása és leírása körül elévülhetlen érdemeket szerzett. Az újabb hazai bogárszok közül különösen felemlítendőek: Bielz E. A., Fuss K., Brancsik K., Kenderesy D., Merkl E., Apfelbeck V., Chyzer K., Méhely L., Ormay S., Petri K., Speiser F. stb. A külföldiek közül, kik Magyarországon gyűjtöttek, vagy magyar bogarakat leírtak, kivált Eppelsheim E., Ganglbauer L., Kraatz J., Reitter E., Seidlitz G., Stierlin G. és Weise J. tüntek ki. Végül az idevágó irodalom van felsorolva, 415 szám. Ily bő anyagnak, valamint a nemzeti muzeumbeli, saját és más magángyűjteményekben található adatoknak alapján a buzgó szerző nagy szorgalommal összejegyezte a hazai bogarak névjegyzékét. Ezek száma 1222 nemből 6043 fajra és 806 fajváltozatra rug, a melyekhez még 48 kétes vagy importált faj járul. Kétséget sem szenved, hogy évről-évre újabb fajok és fajváltozatok fognak magyar földön felmerülni, s ezekre nézve biztos kalauzul szolgálhat Kuthynak ez alapvető munkája.

Abafi A. Lajos.